

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külseő-monostortúra 1867. sz.

Kiadó hivatal:

Középütea, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garand sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstain és Vogliernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyitási alkalmak sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Elfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délen.

Elfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Pest, decz. 1. 1867.

Valaha napirendre kerültek azon fontos kérdések, a melyek az alkotmányos kiegyezés sarkpontját képezik, s a melynek szerencsés megoldásától függ az alkotmányos rend s hazánk belnyugalma lehetősége, valamint — és a mi mindennél fontosabb — az ország önkormányzata.

Kérdésen kívül ezen tárgyalásoknál a legnehezebb szerep a Deák-pártnak jutott. Midőn az enyém s tied megosztásáról, midőn kölcsönös áldozatokról van szó, mindig terhes azoknak állása, a kik a kiegyezkedésre mandattal vannak ellátva. Ha sikerül nekik valamiben a két fél közötti kölcsönös megállapodásra jutni s így az egyezséget megkötöni, a távollevő érdeklétek felek nem tudják azt, hogy a megállapodás mily hossz-számítások s viták folytán történt, gondolják magukban, hogy ha ennyit lealkudtak, még többet is lealkudhattak volna, vádolják, hogy igen sokat engedtek, hogy őket túlerhelték; ha pedig túlszerezte követeléseiket nem békülnek, az ügyet összerontják, akkor vádolják őket, hogy ha annyit ígértek, miért nem ígértek már egy kevés-többet is, hisz az ő nyugalmuk, az ő érdekeik, s az osztály végrehajtásának életfontossága azt követelték, ne fillérkedjenek akkor, midőn a megbírhatalm tőlük nem követelték a másik oldalon.

A legkönnyebb pedig itt azoknak állása, kik hallgatnak addig, míg az egyezkedés foly, s ha megállapodás történt, előállanak bíráltni, kicsinyelni az eredményt, hánytorgatni az elnézést, gúncoskodni a nélkül, hogy jobb expedieneket találhattak volna; s hatni így az érdeklétek közvéleményének csökkenésére, akkor pedig, mikor ellenükben az egyezkedő factorok kevésbé világosíthatják föl nyilvánosan a közvéleményt, mire a mi fölülöket az illető félnek kivívnia sikerült, azt a nagy közönség előtt csak azért sem leplezheti mind le, mert a másik fél előtt el kellett ezen előnyöket titkolnia.

Azon kiegyezkedés, a mely Magyarország s Ausztria közt végbement, valóban a méltányosságnak megfelel, s a mennyiben már ugy az előtűnik fekvő adatok, mint az egyes osztályainkban történt vitatkozásaink, s miniszteri gyakori felvilágosítások alapján ezen igen fontos kérdéssel a meggyőződésig tisztába jöhettünk, jó lelkiismerettel adhatjuk szavazatunkat ezen egyezmény beczikkelyezésére.

Állam és állam között valamely közös kötelezettség meghatározása iránti egyezkedésnek rendszerint fő factorokul vétetnek a terület, napszám s termelőképeség.

A köztűnik történt kiegyezkedés, ha ezen factorokra lett volna alapítva, végtelenül terhelőleg ült volna ki reánk nézve, mert népességünk s hazánk területe Ausztria népességével s területével versenyezve, a hányadnak csaknem fele részét lett volna kénytelen ez alapon elvállalni. A kormánynak és köldöttségnek sikerült méltányosb s mindkét fél által mégis elfogadható alapot venni fel, és ez az illető feleknek közvetett s közvetlen adók hordozásabani képessége.

Ezen kulcs megállapítása végett Magyarország nézve az volt kedvező, hogy az utóbbi 6 év adójának középeménysége vétetett fel, a midőn két inséges év volt, midőn az adók minden nemei részint a fizetési képtelenség, részint a nyomor miatti nélkülözés kényszerűsége miatt lényegesen csökkentek, és így a hányad az egyharmadnál még kevesebbet üt királtságunkra nézve.

Az előny reánk nézve még annál bizonyosabb, mert a mig Ausztria adóképesége, kereskedelmi s ipari forgalmának fejlettségénél fogva már a felsőbb fokokra jutott el, a honnan tovább a progressio csak apró fokozatokon halad, addig mi még csak most vagyunk fejlődésnek indulva, vasútaink csak most épülnek, közlekedésünk, kereskedelmünk csak most nyílik meg, s az e téren haladás első fokozatai oly lényegesek s nagymérvűek szoktak lenni, mint az emberi testnél a gyermek fejlődése.

Tíz évre levén a hányad a mostani adó-alapon meghatározva, ha az öt első év saját nstructionkra lényeges pénzalapot is fog föl-

emészteni; de békés idők esetében a másik öt évben lényeges előnyben leszünk Ausztria felett bármennyire fejleszse ő tovább iparát és kereskedelmét.

Ezen előny a helyzet természetében fekszik s a nemzet életrevalóságától s ipar, gazdaság- és kereskedelmi képességétől függ.

A mily progressivitásban emelkedik e téren Magyarország csak azóta is, hogy alkotmányos életünk egy kis lendületet vett, a mint megszorodott már is az ország szívének, Pestnek, népessége, s a mily óriás mérvben indultak meg az építkezések s vállalatok, biztossággal remélhetjük, hogy tíz év múlva az ily hányad felett nem azon elszegényített s kiszorított Magyarország fog Ausztriával egyezkedni, a mely most csak ily arány resultatamához jutott egy legméltányosb alapon, hanem egyezkedni fog egy jobbilletnek indult állam, melynek adóképesége addig már fokozatosan emelkedett, s mely a közös szövetség fenntartásának terheit a másik félre nézve is akkor már kedvezőbb arányban lesz képes hordozni.

Es itt a pénzügy kérdésénél válik el ezen szövetség fontossága, midőn a dualismus alapján Magyarország önálló államélet-hez jutott, s mindamellett a dynastia közös-sége folytán az európai államélet terheinek alig egyharmadát hordozza.

A hadsereg, a hadviselés, a küldiplomatia, külkereskedelem az, a mely az államok legnagyobb kiadásait veszi igénybe, s a melyet oly állam, a mely ellenséges hódítás-vágy és verseny ellenében magát fenntartani akarja, teljes mérvben kifejtetni kénytelen.

Mi ezen költségeket, nálunknál $\frac{2}{3}$ -ad részszel gazdagabb állammal vállaltva hordozzuk, holott egészen önállóság csaknem egészen nekünk kellene hordanunk, miután főképp a keleti bonyodalmak s a porosz hódítások következtében mi magunkra is ugyanazon ellenségek fenyegetésének, a melyek Ausztriával együtt fenyegetnek.

Az általuk fölidézhető válság ellen pénz-és véradónk egymást támogatja, s együtt egy hatalmas, erős szövetséget képezünk Európa szívében, mely a háborus események mérlegebe döntő szavazatot vehet.

A természetes, józan ész is felfoghatja ezen helyzetnek a jelen historiai körülmények közötti lényeges előnyeit.

Ennyit most a hányad kérdéséről, jövőre fogok szólni a többiekéről is.

Dózsá D.

A megyei törvényszéki tisztviselők alkotmányos állása.

Emlékezhettek olvasóink, hogy Kolozsmegye törvényszéke elnöksége s a mlgs törv. királyi tábla elnöksége közt a választott törvényszéki tisztviselők feletti fejelem jogának gyakorlását illetőleg nézetkülönbség s némi sürölődés fejlődött volt ki.

A kérdés felette lényeges elvi kérdést képezett, s magunk is bátrak voltunk hozzászólni és azt figyelembe ajánlani.

Kolozsmegye törvényszékének elnöksége ugyan határozottan ragaszkodott az állandó megyei bizottság júliusi feliratában kifejezett szemponthoz, mely szerint a választott igazságszolgáltatási tisztviselők — épp úgy, mint a közigazgatásiak — e tekintetben a főispán és bizottság, s nem senki más, hatalma alá sorozandók.

A mlgs kir. tábla elnöksége pedig hivatkozott az eddigi szabályozó utasításokra, s magára a köztörvényszékek alkotmányos szervezése iránti magyar kir. igazságügyminiszteri rendelethez.

Vége a mindkét elnökség részéről tapintatos belenyugással a dolog függőben hagyandónak határozatott, míg igazságügyminiszter ő nmlga maga fog dönteni.

Ez most megtörtént és pedig azon alkotmányos felfogással, melyből Kolozsmegye állandó bizottságja választott törvényszéke elnöke, s e tárgyban irt ezikkünk is kiindult.

Erdélyi királyi biztos ő nmlga éppen most értesíté Kolozsmegye főispánját, hogy „a mi a fejelemi jog szabályozását illeti, igazságügyminiszter úr tartózkodás nélkül elismeri az alkotmányos helyhatóságoknak az önkormányzati elvből kifolyó azon jogát, hogy a választott tisztikar felett a fő-tisztekkel egyetértőleg gyakorolhassák a fejelemi hatalmat, s e tekintetben a kir. tábla elnöke által a törvénykezési közegekre nézve eddigleg gyakorolt befolyást jövőre teljesen mellőztetni kívánja” stb.

A megyei autonomia igaz barátai bizonyára tiszteltet fogják elismerni, hogy a magyar királyi igazságügyminiszterium légköre nem bureaucrations, hanem valódi alkotmányos közszelleműl van áthatva.

Ezzel nemcsak Kolozsmegye, hanem valamennyi királyhagóninenni törvényhatóság részére egy becses jog lön megnyerve, illetőleg szabályozva: a megyei törvényszéki tisztviselők alkotmányos állása örvendetes módon tisztába van hozva.

Ugy hisszük a miniszterium ezen határozatát mindenütt örvendetes tudomásul veendik a megyékben, s az a legjobb benyomást teendik.

Kolozsmegye törvényszéke, mihelyt értesült arról, a maga részéről azonnal testületileg tiszteltet s fejezte ki köszönetét a megye közszeretében álló főispánja gróf Eszterházy Kálmán ő mlga előtt, ki ez ügyben igen tapintatos, s valódi alkotmányos felfogást tanusított, midőn fölterjesztésében a maga részéről is kedvezőleg s ajánlólag nyilatkozott a bizottság és megyei törvényszéki elnökség felfogása mellett.

Tegnapelőtt pedig ugyanezen törvényszék részéről küldöttség jelent meg köztisztletben álló kir. biztosunk gr. Péchy Manó ő nmlgánál, midőn is Biró Pál törvényszéki elnök lelkes szavakban köszönte meg ő nmlgának, hogy ezen kérdésben magas befolyással azon alkotmányos felfogással és kitűnő tapintattal érvényesítette, a melylyel ő nmlga a királyhagóninenni részeket kormányozza és a végleges unio felé vezérli, miért is méltó hálát és bizalomnyilvánítással üdvözlé ő nmlgát. Ki is a küldöttséget szívélyesen fogadva, örömet fejez ki, hogy az e tárgyban fölmerült aggályokat elenyészettnek sikerült, a körte, hogy hozzá mindig bizalommal forduljanak ezután is.

Nem kétkedünk, hogy minden alkotmányos érzelmű hazafi pártkülönbség nélkül érdeme szerint fogja méltányolni ez éppen nem lényegtelen kérdés ily módon, azaz: a megyei önkormányzati jog javára lett szerencsés megoldását.

Részünkről csak szerencsét kívánhatunk azok mind azon férfiaknak, kik arra befolytak, mind a törvényhatóságoknak, melyeknek közös nyeménvé válik Kolozsmegye ezen vívmánya.

H. S.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése decz. 3-án.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Perczel Mór interpellatiót intéz a honvédelmi miniszterhez a magyar hadsereg tárgyában. Hosszabb beszédében a magyar hadsereg életbeléptetését sürgeti. Ausztria és Magyarország külpolitikáját és érdekeit fejtegeti a magyar hadsereg felállításának szükségét bizonyítandó. Azután felolvassa a saját, valamint aláírt többi társai nevében a ház asztalára letett következő interpellatióját:

„Van-e szándékában a miniszteriumnak még a jelen év folyama alatt az ország elidegeníthetlen sarkalatos jogai és az államiság elutasítlan következményei szerint is, de különösen az 1867. 9. 10 és 12 dik törvények 11, 12, 13 dik §-ának értelmében a magyarországi honvédelmi rendszernek átalakítása és megállapítása iránt megtenni a szükséges előintézkedéseket és illetőleg a ház elé törvényjavaslatot terjesztetni.”

A honvédelmi miniszter holnapra igéri a választ.

Kuba kérdést intéz a pénzügyminiszterhez; szándékozik-e intézkedni, hogy a tavalyi porosz hadjárat által szenvedett károk megtérítése haldéktalanul utalványoztassék és kifizetessék.

A pénzügyminiszter kijelenti, hogy az utalványozások azonnal kifizetettek, de a hadkár megállapítása nem tartozik az ő hatásköréhez.

A honvédelmi miniszter, a mennyiben e kérdés őt érinti, azon választ adja, hogy a megállapítások a mint bevezetettek, azonnal utalványoztatnak.

Napirenden a hányad törvényjavaslat részletes tárgyalása levén, az felolvastatik, mire Ghyezy Kálmán módosítványt nyújt be az első ponthoz, melyben a 30 százalékos megállapított hányadot 28-ra kívánja alászállítani, módosítványát indokolja.

Bethlen Farkas gróf: T. ház! Megvalom, nehéz helyzetem van jelenleg, midőn Komárom város t. képviselője azon állást foglalja el, melyet Bécsben — mint az országos küldöttség tagja — elfoglalt. De mint ama küldöttség tagjának igenis kötelességében állott a t. képviselő úrnak szemben a német küldöttséggel alkudozni, egyezkedni és mennél kevesebbre tenni a Magyarország által fizetendő összeget; a t. képviselő úr azonban jelenleg nem állhat ugyanazon állásponttra, mert most, mint itélőbíróknak kell a két bizottság munkálata fölött itéletet mondani.

Részünkről is legigazságosabbnak tartanám, ha lehetséges volna, hogy a jövdelemből az ország igazgatására fordítandó költségeket vonjuk le és az ebből fönnmaradandó összeget vegyük föl a fizetendő összeg alapjául. De t. képviselő társam legjobban fogja tudni, miért állott el azon albizottság ezen alaptól. A t. képviselő úr meggyőződhet arról, hogy a szerencsétlen emlékeztél 18 évi absolutisticus kormány annyira összezavarta a számadásokat, hogy azt kitisztítani, igazságosan meghatározni szinte a lehetetlenségek sorába tartozik.

Bizonnyal a t. képviselő úr is át fogja látni, ha ezen kimutatási sorozatot átnézi, hogy azon zavarból kibontakozni lehetetlen. Az albizottság igyekezett kitisztítani a dolgot, de most jelenben is vannak oly központi kiadások, melyekről tisztán, lelkiismeretesen elhatározni, hogy melyik felt illetik, a lehetetlenségek közé tartozik. Azért az albizottság és a bécsi bizottság ezen alapot elhagyva, áttért az adóképeség arányára. Ezen arány meg szabására két mód van: egyik a brutto, másik a netto jövdelem felvétele. A brutto jövdelemet számításba venni nagyon nehéz dolog volt, miután 6 év közül csupán két év van, melyből brutto kiszámítás létezik. Van egy számadásnak kivonata, melyre a t. képviselő úr a 28—0.52%-al alapítja, de a mely a számadásokkal nem egyezik, mert azon brutto-tételből több jövdelem van kihagyva, másfelől pedig oly jövdelemek vannak betéve, melyek nem az adóképeséget mutatják.

Ki van hagyva pl. a sónál a sókezelési bevétel, ki van ez hagyva a dohányról, és a bányászati illeték, de legfőbb az, hogy mint adóképeség be van véve a postabevétel. En pedig részünkről soha sem hallottam, hogy a postabevétel adóképeség lenne. Jövdelem igen is, az állam jövdelme, de nem adóképeség. Ha pedig ezt bevették, épp ugy be lehetett volna venni a távirdekát, amde ezt ki tetszett hagyni, s ha ezt kihagyták, ki kellett volna hagyni a postát is.

A brutto-jövdelemről, mint említém, csak két évi kimutatás létezik, a többi évekről csak számadási kivonatok. Ezt az alapot tehát, ismétlem, felvenni lehetetlen vala. En azt tartom, hogy midőn — mint mondám — mint itélő bírálk állunk itt, hogy meghatározzuk azon összeget, melyet a két bizottság egymás közt alkut útján megállapított, akkor egyes számokat nem lehet csak ugy oda vetni, mint azt tisztelt előttem szóló t. képviselő, melynek teljességgel semmi alapja nincs. (Elénk ellenmondás a baloldalon.) Mondom nincs alapja, mert ha tetszett volna a 25 és néhány százalékat venni, annak volna alapja, mert ez volt az első föllállítás alapja. (Felkiáltások a balon: Elfogadjuk a 25%-t.) En is elfogadom, de ha itélőbírák akarunk lenni, akkor nem fogadom el, mert mint bírő en csak az igazságot akarom kimondani.

A 27—0.50%-nak is van alapja, de a 28—0.52%-nak már nincs alapja, mert ezen számításból oly brutto jövdelemek hagytak ki, melyeknek benne kell lenniök. Hogy pedig bebizonyítsam, ime kimutatom, hogy ki tetszett hagyni 1864-re vonatkozólag a sógyedáruságban a termelési bevételt, másrészt 1864-ből a bányászati illetéket; 1865-ből ismét a sógyedárusági termelési bevételt, valamint a dohánytermelési és a beváltó hivatalok bevételeit, de különösen a bányászati illetékeket, mig a posta benn van. Van még más összeg is oda téve, mely, nem értem, hogy jutott oda, miután a törvény meghatározza, hogy ezen összeg egyébre fordítandó, azaz a közös költségek-ből levonandók, hogy lehetett ezt az arányba ismét beletenni? Ez pedig a vámkérdés. Igazságtalanság volna a vámkat bevennünk, midőn az örökös tartományok abban 86%-kal, mi pedig 14%-al részesülünk, és most újra bevegük ezen vámot a számadásba azért, hogy arányunk kisebbdjék? Ez nem egyezik a méltányossággal. En tehát a tiszta jövdelemet veszem fel, a tiszta jövdelemből pedig kihagyom a vámkat, mert azokat törvényszertileg ki kell hagynom, minthogy egyébre vannak szánva; másodsor kivesszem a postát, mert az nem mutatja az adóképeséget, hanem az az állam jövdelmei közé számítandó; ekkor jön ki aztán 29 és 0.290%.

Azt méltóztatott mondani továbbá: gondoljuk meg, hogy a szelvényi adó nincs beleszámítva. Már, hogy a szelvényi adót egyes országok bevételei közé mily emberi erő számíthatná, valóban nem képzelhetem. Tagadhatlan, hogy a szelvényi adó jövdelme legnagyobb arányban Bécsben és az örökös tartományokban vétetik fel, de hogy a kötelevelek hányad része van az örökös tartományokban és hányad része külföldön, és hogy a külföld vajlon későbbre nem lesz-e hajlandó itt Ma-

gyarországon felvenni a kötelevek után járó adót, vagy az örökös tartományokban, azt újra nem bizonyítja senki. A szelvényi adót tehát nem lehet egyik ország jövedelmei közé sem számítani, hanem központi jövedelemnek kell fentartani. De Magyarország részére ki van hagyva a vasutak jövedelmi adója, mely pedig azt hiszem, csak bennünket fog illetni, ki van hagyva a határörvidék jövedelme, pedig azt hiszem, egyikünk sem fogja tagadni, hogy a határörvidék Magyarországhoz tartozik.

Igen is én azt mondom, hogy ide tartozik és nem más hová. Azt hiszem, ezt csak kétségbe nem vonja senki, miután fejedelmünk esküt tett az ország integritására és az integritás helyre is van állítva, ha még nincs is egészen kivire; tehát ha a határörvidék jövedelmeit a magyar jövedelmekbe be sem számítanók, úgy megtagadnók azon elvet, hogy Magyarországhoz tartozik a határörvidék.

A t. követ úrnak azon állítása, hogy az indirect-adóknak nagyobb része be van számítva, és csak a direct-adóknak kevés összege az, a mi kérdésben van, nem áll; miután a két és három millió közti azon összeg, a mi nincs beszámítva s most jelenben a katonai kiadások közé számítatik, ha ezen két és három millió összegnek hat évi bevételeit vesszük, ez legalább 12 milliót fog tenni, mely újra a quótában fél %, különbséget fog előidézni: tehát az igazsággal és méltánossággal megegyezőnek tartom, hogy 29 egész és 390 ezred % quota helyett a 30-at fogadjuk el.

Nem tagadom, hogy e. teher nehezen sújja hazánkat. A jelenlegi adót néplünk szintén nem bírja többé fizetni. De miért nem bírja fizetni? Mert az országban az ország javára eddig kevés vagy semmi beruházások nem történtek. Isten után remélem, hogy a jelenlegi magyar kormány, a mennyire tőle kitelik, beruházásokat fog eszközölni s ez által az általános jólétet előmozdítani. (Felkiáltások baloldaltól: miből?!) Azt méltóztatott kérdezni, miből? azt felelem: pénzből, a pénz felvétele által, mert a kamatot, melyet a felvett pénzért fizetni fogunk, százszorosra ki fogja az abból eredő jövedelem pótolni. Ez által az ország vagyonszerzése növekedni fog, s az ország népe képessé lesz az adó fizetésére.

Ha mi az adó tulságos terhére panaszkodunk, épp oly joggal panaszkodnak erről a Lajthán is. A lajthántulakra a terhek épp oly nyomasztólag neheznek, mint mi reánk. Ha igazságosak akarunk lenni, oly terhet kell elvállalnunk, mely a lajthántul népeket végpusztulással ne fenyegetse, és melyet Isten kegyelmével mi is elbírhassunk. Tudom, hogy ezzel nem népszertől eszmét mondom ki. A legzsebésebb eszme mindenesetre az volna, ha azt ajánlanám, hogy egy krajczart se fizessünk. Itt tehát nem népszertől van szó, nem popularitás vadászatról, itt méltánosság és igazság forog kérdésben.

Ha tudnám is, hogy ezen nyilatkozatom által egy időre elveszteném a népszertiséget, még sem tartózkodnám annak kijelentésétől, a mit méltánosságnak és igazságosnak hiszek; a méltánosság pedig abból áll, hogy a tiszta jövedelmet vegyük fel, ki hagyva abból a posta és vámat, a miből ezután 29 egész 390 ezred per cent fizetése következik, és miután sem a vasutak jövedelmi adója, sem pedig a határörvidék jövedelme ebbe beleszámítva nincs: tiszta lelkiismerettel fogadom el a 30 per centet. (Jobbról: élénk helyeslés.)

Tisza Kálmán: Azok után, miket Komárom város érdemes képviselője mondott — ugymond — magához az arányhoz kevés megjegyezni valója van. Kénytelen azonban néhány szót szólni azon indokoláshoz, melylyel a törvényjavaslatot a közp. bizottság előadója a ház elé terjesztette. Hogy mit akar előterjesztésének bevezetésével (halljuk! halljuk!), meg kell vallanom, hogy nem értem, mert ha itt lenne valaki, ki azt mondaná, hogy nem szükséges az érdekeket, melyek 300 év folytán viszonyainkból erednek, barátságos uton kiegyenlíteni, akkor igen is érteném, hogy oly nagy tekintélyre hivatkozással azokat meggyőzni akarja. De azt közölünk egyik sem mondta. (Zaj. felkiáltások jobboldaltól: De mondta!) Tessék megnevezni, de senki sem mondta. Hanem igen is mondtuk és mondjuk, és mondom ma is, hogy ezen kiegyenlítésre az út rosszul választott. Mondom ma is, és mondani fogom holnap is, hogy a terhek, melyeket reánk ruházni akarnak, tulságosak.

Már pedig, t. ház, azért, mert valaki — legyen az bár Kossuth Lajos — már 1848-ban beismerie, hogy ki kell egyenlíteni ezen érdekeket — azt mondani, hogy már akkor előre kimondotta azt is, hogy az lesz utja, hogy ezen feltételek szerint kell, gondolom, nem lehet. (Helyeslés a baloldalon). Szólok tehát azt hiszi, hogy a miket az előadó idézett, azok nagy borderővel bírnak oly dolgok ellen, miket senki sem mondott, de semmivel azok ellen, a melyek itt elmondattak. Tegnap egy szónok ugyan azt mondta, hogy az előadó ur ki akarta ragadni az ellenség kezéből a kardot, hogy saját fegyverével verje le azt, de szólok az igen t. előadó urról ily vérengző szándékot nem tesz fel, (derült-ség) s azért nem is neki, hanem azon t. képvis. urnak mondja, hogy az előadó ur valóban így fogta fel a dolgot, akkor fegyverét igen gyengén választotta. Szólok ezután attér a közp. előadó némely más általános megjegyzéseire, majd gr. Bethlen

Farkasnak Ghyezy Kálmán beszédére tett megjegyzéseire replicáz szavait így végzi:

Nem akarva hosszabban szólni, még csak azt kívánom megemlíteni, hogy a t. képviselő úr (Bethlen Farkas) hivatkozott itt a popularitás-vadászatra (helyeslés a baloldalon, halljuk!) Én igen sokszor mondtam már és óhajtanám, hogy ilyenü intimatiók elő ne hozassanak. (Helyeslés a baloldalon, zaj.) Engedelmet kérek, azért, mert mi az ország jogait, vagy is ez esetben anyagi érdekeit saját legjobb meggyőződésünk szerint védeni akarjuk, (Közbeszólás a jobboldaltól: Mindnyájan azt akarjuk! Ellenmondás a baloldalon), mert annak terheit lejjebb akarjuk szállítani, popularitás-vadászatról beszélni ne méltóztassanak. Van, uraim! egy másnemű vadászat is, és ez a mai időben jobban fizet, de... (helyeslés a baloldalon, élénk ellenmondás a jobbon, pillanatig tartó zaj, az elnök csenget és feláll, Bethlen Farkas gróf szót kér.)

Elnök (csenget): A képvis. ház méltósága tekintetéből kérem annak egyes tagjait, méltóztassanak csendességgel kihallgatni a szónokot, hogy az szavát megmagyarázhassa, és ha a másik képvis. úrnak észrevétele volna, azt később megteheti. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán: Ha méltóztatott volna kihallgatni, akkor, gondolom, ezen egész jelenet nem következett volna be. (Zaj.) Figyelmemetni akarom, hogy ne használtassanak az ily népszertiség-vadászat féle vádak, mert van egy más fajta is a vadászatnak, de azzal én senkit a ház tagjai közül vádolni nem akarok. (A jobboldalon: ah!) Ezek után Ghyezy Kálmán képvis. társam módosítványát pártolom. (Élénk helyeslés a baloldalon, mozgás a jobboldalon.)

Bethlen Farkas gr.: T. ház! Kénytelen vagyok felszólalni. Én itt arról vádoltattam, hogy talán fizetésért szólok. (Ellenmondás a baloldalon. Zajos felkiáltások a közepben: Igenis azt mondotta! Hosszas zaj.) Én senkit sem gyanúsítottam arról, hogy népszertiség megszerzése kedvéért szólt volna. Én azt mondtam és mondom most is, hogy nem népszertől dolgoztam, ha a 30 pretes quota mellett szólok; de ha azt méltóztatott a t. képvis. úrnak mondani, hogy más érdekek is vezetnek, akkor azt bizonyítsa be. (Helyeslés a közepben.)

Tisza Kálmán: Azt gondolom, hogy azon hiba alól, melyet, úgy látom, a t. képvis. úr általam elkövetettnek hitt, nyilatkozatom vége tökéletesen fölment. (Felkiáltások a baloldalon: ugy van! A jobbról: húzza vissza szavát! Derült-ség a balon.)

Kautz Gyula: Kijelenti, hogy a 30 pctet elfogadva, okoskodásában inkább a politikai részére fog szívet fektetni, az arithmetikaiat keveset foglalkozni. A 10 kérdés az, hogy minő kulcs szerint állapított meg a miniszteri törvényjavaslatban indítványba hozott 30 pretes arány. Szólok elősorolva mindazon módokat, melyeket erre a tudomány és praxis nyújt s azon következtetésre jut, hogy a fennforgó viszonyokban nem marad egyéb hátra, mint azon kulcsot elfogadni, mely a direct és indirect adók alapján tényleg befizetett összegekben kifejezésre jutó nemzeti erő és fizetési képesség. S ezt vette alapul, a mennyire az előttünk fekvő munkálattól kivethető, mindkét fél az egyezmény megállapításánál. A kulcs iránt tehát elméletileg tisztában volnánk, s a másik kérdés így az, hogy mily eredmény mutatkozik az illyképpen fölvetett kulcs alapján? Ezt számításokkal kell bebizonyítani. A számításokat az 1860—65-ki időszakra alapítja, s Ghyezy Kálmán erre vonatkozó aggodalmaival szemben szólok kifejté, hogy ez időszaknál megfelelőbbet s tökéletesebbet nem lehet találni. E számítás alapon azt találjuk, hogy az összes monarchia 1860—65-ki összes adó jövedelme, ha brutto-számítást teszünk, 1920 millióra rug, a melyben Magyarország 540 millió, ő Felsége többi országai s tartományai pedig 1383 millióval voltak képviselve, a tiszta jövedelmet pedig fölvéve, az összes adó bevétele 1626 millió, melyből — kerek számmal szólna — az örökös tartományokra 1160, a magyar korona országaira pedig 460 millió esik. E számítás köré jár ahoz, mit Komárom város érdemes képviselője felállított. Az arány t. i. így áll, az ő állítása szerint pedig, mint 28 1/2 : 71 1/2 bez.

Ez azon arány, melyet Magyarország a practica sanctióból folyó közölgügyi költségek tekintetében igazság és szoros kötelezettség szerint magára vállalni tartozik. A vita tárgya tehát csak az lehet, hogy miért hoz a miniszteri törvényjavaslat 28 1/2 percent helyett 30-at indítványba? Itt először is figyelembe veendő, hogy Magyarország alkotmányát s politikai önállását visszanyerve, teljes joggal remélhet, hogy közgazdasági és társadalmi tekintetben is rövid idő múlva oly szerencsés helyzetbe jutand, hogy az eddiginél valamivel nagyobb terhet is könnyebben viselheti. Továbbá ne feledjük, hogy e 1 1/2 percent miatt adóterhünk emelkedni nem fog, mert az önrendelkezési jog minden tekintetben, s így a financiaiban is előnyünkre válván, czélszerűbb adórendszert állapítunk meg, takarékosk adóbejáratát, s így az, mit egy oldalról talán veszünk, más oldalról dúsán fog kárpótolatni, nem is említem, hogy a 10 évi időköz, melyre a quota megállapított, szintén lényegesen a mi előnyünkre válik, mert önálló státuséltünk visszanyerése folytán, összes közgazdaságunk rövid idő múlva helyre fog állni, s ha erőszakos

rázkódások közbe nem lépnek, az adóterhet majd könnyebben viselhetjük.

Szólok még arra figyelmeztet, hogyha Magyarország egészen önálló állam lenne, akkor ama költségek, melyeket a hányad képvisel, nem 25, hanem legalább is 50—60 millióra rugnának, továbbá kérdezi, hogy ha a 30 százalékos quótát el nem fogadva, e kérdésben a törvény szerint, a fejedelmek jutna a döntő bíró szerepe, vajon ekkor a rendelkezésünkre lévő adatok alapján s az igazság és méltánosság tekintetbevételével s a 30 százalékos aránynál kisebb lenne-e a mi quótánk? A fejedelem, mint Ghyezy képvis. megjegyzése s mint szónok teljesen hiszi, kétség kívül úgy fogja eljáráni, mint az igazság kívánja; de attól tart, hogy ha a fejedelem is jár el, a számításokból több fog kijönni, mint a 28 1/2 percent. Mindezek folytán szólok azt hiszi, hogy a 30 százalékos az igazság és méltánossággal össze nem ütközik, az országra nézve nem elviselhetlen teher, miért is pártolja a miniszteri előterjesztvényt. (Hosszas élénk helyeslés a közepben.)

Ghyezy Ignác: Folytonos zaj között szól, a bal oldalról történt felszólalásokat pártolja.

Kemény Gábor b.: A deputationalis tárgyalásokat főbb vonásaiban előlntetve, megjegyzik, hogy az albizottság munkálataiban 29 százaléknál valamivel több jött ki, ezen számításán kívül van hagyva a katonai végvidék és ha ennek bevételeit is számításba vesszük, a 30 pct még egy ezred százalékos hiánya nélkül ki fog jönni. (Ellenmondás a balon.) Azután Ghyezy Kálm. több állítást czáfolja, nevezetesen megemlítvén, hogy számításai alapjául a német pénzügyminiszter által a lajthántul deputationalis előterjesztett oly adatokat vett fel, melyek A) betti alatt „Einschluss des Zollgefallens” czim alatt fordulnak elő, s miután a XII. t. cz. a leghatározottabban kizárja a határvám jövedelmet, mint a közös kiadásokra fordítandót, ezt mégis számításba veszi, méltányságnak tartja. Különböző ez adatok szerint az arány nem 28; hanem 28.052.

Aztán attér Tisza Kálmán beszédére, ki azt mondá, hogy a kiegyenlítésnek senki sem ellensége. Üdvözlé e nyilatkozatért, bár emlékeztetnie kell Madarász indítványára, ki semmit sem akar elvállalni a kiegyezésből folyó terhekből, hanem népszavazást ajánlt. Már pedig azt mondaní, hogy akarja valaki a kiegyenlítést, de nem akarja elvállalni az ebből folyó terheket: ez mégis összeegyeztethetlen dolog. Szólok a törvényjavaslat eredeti szövegét pártolja.

Elnök erre, az idő előhaladván, az ülést befejezettnek nyilatkoztatja.

A képviselőház a naplóíróválasztmányban megürlt 6 — és 1 jegyzői hely betöltésére.

Napirendre kerülén a sor Zse d e n y i Ede mindenekelőtt a tegnapi Tisza-Bethlen összejövetelre vonatkozóan, tetszéssel fogadott beszéde további folyamában a központi bizottság javaslata mellett nyilatkozott.

Andrássy Gyula miniszterelnök által Perczel Mórnak a honvédelmi ügyben tegnapi interpellációjára adott válasz röviden ezekben összpontosítható: 1) A kormány át van hatva a honvédelem átalakításának szükséges voltáról; 2) ennek módozatára nézve ragaszkodik az 1867. XII. törvényszikk e tárgyat érintő pontjaihoz, és a ház gyakorlati bíró tagjaitól a kivitelre nézve annak idején tanácsot kérend; 3) az előterjesztést ha nem is ez évben, de mindenesetre minél előbb, és az ülésszak alatt okvetlenül megteendi (Helyeslés.)

Perczel Mór előbb értekezni fog társaival és csak akkor nyilatkozhatik majd, mennyiben van a miniszterelnök válasza által kielégítve. (Helyeslés.)

Erre Gubodi a miniszteri javaslat mellett nyilatkozik. Bösözrményi, Somossy ellene, Trefort mellette szól.

Végre Lónyay Menyhért, pénzügyminiszter, tart egy nagy tetszéssel találkozott zárbeszédet, s fényesen czáfolja meg a javaslat ellen felhozottakat; mire a kérdés szavazás alá bocsáttatván: a hányadról szóló törvényjavaslat első szakasza 225 szavazattal 88 ellen elfogadtatott. 86 képviselő távol volt.

A képviselőház nov. 25-ki üléséből. Jelentése

A központi bizottság előadójának a vám- és kereskedelmi szerződés tárgyában beadott törvényjavaslatról.

Az 1867-dik évi XII-dik t. cz. az 58—66. §§-aiban azon kereskedelmi és rokon érdekt ügyekről szól, melyekre nézve Magyarország s ő Felsége többi országai között a fontos és számos érdekek kölcsönös érintkezései a törvényes intézkedést szükségessé teszik, ennélfogva fenntartván, úgy a magyar korona országainak, mint ő Felsége többi országainak azon önállóságát, mely szerint kereskedelmi ügyeiket, mint jogilag különálló országok saját felelős kormányuk s törvényhozásuk által szabályozhatják, meghatározá azt, hogy egy részről Magyarország, más részről ő Felsége többi országai közt időnkint vám- s kereskedelmi szövetség kötéssék, mely a kereskedelemre vonatkozó kérdéseket megállapítsa s az egész kereskedelmi ügy

kezelési módját meghatározza, kimondva egyszerűsind azt is, hogy a külfölddel eddig kötött kereskedelmi szerződések érvénye Magyarországra is kiterjed.

A törvény továbbá meghatározta a módot is, melyen a szövetség kölcsönös alku által megkötessék, úgy, mint hasonló egyezkedések két egymástól jogilag független ország közt történnek. meghagyta t. i., hogy a két fél felelős miniszteriumai közös egyetértéssel készítsék meg a szövetségi részletes javaslatot s terjeszték azt, mindenik az illető országgyűlése elé, s a két országgyűlésnek megállapodásai legyenek ő Felsége szentesítése alá terjesztendők.

A magyar miniszterium szorosan ragaszkodott a törvény ezen rendelkezéséhez s az abban kifejtett két fő elvhez: hogy a magyar korona országainak önállása minden tekintetben megőriztessék, s hogy az érdekek kölcsönös érintkezései szövetséget, nem pedig egyoldalú rendelkezést igényelnek. Elkészítette tehát az előttünk fekvő országos okmányt, melynek egyes pontjai a magyar korona országai s ő Felsége többi országai között fennálló élénk kereskedelmi forgalom folytonosságát minden, bár legkisebb megakasztás ellen is biztosítják, s a mellett az alkotmányos úton történendő javítást s haladást fentartják.

A központi bizottság ezen szerződést oly előnyösnek, oly méltányságnak találta, hogy az egész szerkezetet, a miniszterialis javaslat szerint következő csekély s főleg stilaris módosításokkal a háznak elfogadás végett ajánlja.

1) A bevezetés 6-ik sorában e helyett „ő cs. k. és apostoli Felsége” tétessék „ő cs. s apostoli királyi Felsége.”

2) A 4-ik cikk első sorában e szó „árszabályzatok” helyett irassék „díjszabályzatok.”

3) A 6-ik cikk 3-ik bekezdésének 2-ik sorában „illetékességére” helyett „illetőségére”, 3-dik sorában pedig külföldi helyett „külföldön való.” Ugyanazon cikk 5-ik bekezdésének 1-ső sorában „rész” helyett tétessék „államterület.” A 6-ik bekezdés 3-ik sorában e helyett „közigazgatási terület” szintén „államterület” irassék.

4) A 8-ik cikk 2-ik bekezdése 6-ik sorában e helyett „államterületen” tétessék „államterületén.”

5) A 9-ik cikk 2-ik bekezdése 5-ik sorában e szó „szükséges” cseréltessek ki e szóval „kellő.”

6) A 11-dik cikk 1-ső sorában e helyett „Egyeduralás” irassék „jövődék.”

7) A 12-ik cikk 2-ik sorában e szó „országos” hagyassék ki, ellenben a 2-ik bekezdés 2-ik sorában ezen szó „váltópénz” után, szurassék be e szócska „is.”

8) A 15-ik cikk 1-ső sorában „államterületen” helyett „államterületén.”

9) A 16-ik cikk 4-ik bekezdésének 2-ik sorában „az alatta álló” helyett tétessék „kormányzása alatti.”

10) A 17-ik cikk 2-ik sorában „érvényében” helyett „érvényben.” A második bekezdés 3-dik sorában „lajstromolás” helyett irassék „lajstromozás.”

11) A 18-ik cikk 2-ik sorában azon szavak helyett „de a forgalom érdekében” tétessék „a mennyiben a forgalom érdeke kívánja.”

Miután azonban a 2-ik, 4-ik, 6-ik, 7-ik, 8-ik, 12-ik, 13-ik, 16-ik, 17-ik és 18-ik cikkben szerződésekre, határozmányokra, törvényekre, kezelési, üzleti s egyéb rendszabályokra történik hivatkozás, a központi bizottság kifejezte azon kívánságát, miszerint mindezen szerződések, határozmányok, törvények s rendszabályok a miniszterium által egybegyűjtessenek, hogy a ház könyvtárában a képviselők használatára szolgálhassanak. A földmivelés, ipar s kereskedelmi miniszter erre nézve ki nyilatkoztatta, hogy a központi bizottság kívánságának eleget tenni kész s egyszersmind bemutatta, s a jelentéshez csatoltatni kérte az érintett okmányok teljes hivatalos jegyzékét; sőt megígérte, hogy azon szerződések, határozmányok, törvényes rendszabályok közül a legfontosabbakat közhasználatra saját útján is közre fogja bocsáttatni.

A központi bizottság kifejezte végre azon óhaját is, hogy különösen a török birodalomban fennálló s netalan felállítandó consulatásoknál a lehetőségig magyarok is alkalmaztassanak, s miután a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter jelentette, hogy a miniszterium ezen ügyre már is kiterjesztette figyelmét, s hogy e kívánságnak lehetőségig elég fog tétetni, a központi bizottság ezt a ház tudomására juttatni kötelességének tartotta.

Pulszky Ferencz, mint a központi bizottság előadója.

Véleménye az alsóház IX. osztályának a vám- és kereskedelmi szövetség tárgyában; 140-ik szám alatt a ház elé terjesztett miniszteri törvényjavaslat felett.

Az ország anyagi jólétének fejlesztése és jövőendő felvirágzásának eszközöltetése tekintetéből a IX. osztály ezen törvényjavaslatot a legnagyobb fontosságúnak tartja, tehát annak alapos megbirálását kívánja; minthogy pedig, az alapos megbiráláshoz valóságos szak- és viszony-ismeret mellőlhetlennek lát, — felkéröndök tartja a t. házat, hogy előbb, minthogy ezen törvényjavaslat tanácsa

közös alá vétetnek, küldessék ki a ház által egy 15 tagú bizottság, mely az ország különböző részeiből a kereskedők és iparosok testületei, és a gazdasági egyesületek által saját kebelükből választandó szakértőket meghívja, és azok véleményét nyilvánosan tartandó ülésében meghallgatván, ennek figyelembe vételével szerkesztendő javaslatot terjeszt a képviselőház elé, mely javaslat a ház által az osztályokhoz utasítván, az illető miniszteri törvényjavaslattal, ezzel kapcsolatban lenne az osztályok által tárgyalandó.

A IX-ik osztály annál inkább ajánlja ezen eljárást, minthogy a kérdéses törvényjavaslat, ez előtt idegen államokkal kötött számos kereskedelmi, vám-árszabályzati, hajózási és más szerződéseket, tartalmuk egész idejére, törvény által kötelező erőre kíván emeltetni, ezen abstract okmányok alapos megbiratását pedig, az illető szakértők és avatott kereskedelmi testületek véleményezése után, biztosabban és alaposabban eszközölhetők tartja.

Meg lévén győződve a IX. osztály, hogy a ház egyes tagjai a vám- és kereskedelmi törvényjavaslat elfogadásához csak akkor járulhatnak, ha tökéletesen meggyőződtek arról, hogy ezen törvényjavaslat minden egyes tételei az ország anyagi érdekeinek hasznára leendnek; ezen meggyőződés megszerzését pedig szakértők véleményezése ismét elősegítendő, megbízattam, hogy a fennemlített eljárást a ház figyelmébe ajánljam.

Pest, november 25. 1867.

Prugberger József,
a IX-dik osztály előadója.

Hivatalos közlemények.

A magyar kir. távirásati intézetnek részint a jövő 1868-dik év folytatni felállítottai szándékolt új távirai állomások számára részint a házajókba visszatérendő nem belföldi születési régiók távirai hivatalnokok pótlására új szakképzett egyénekre leendő szükség.

A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magyar kir. minisztérium ezen szükségén segítettő s hazánk ifjúságának módot akarván nyújtani, hogy ezen téren is úgy a hazának szolgálhassanak, mint magoknak foglalkozást és életmódot szerezhessenek egy második távirásati tanfolyam megnyitását határozta el.

A tanfolyam Pesten fog tartatni, megnyitlik a jövő 1868-dik év januarius 10-én s tart legfeljebb három hóig.

A tantárgyak lesznek:

1. A természettanból: a villanyosságról, de-lejességről s ezeknek egymásra való kölcsönös hatásáról szóló rész.
2. A távirai készülékek ismertető leírása (Apparatenlehre.)
3. Az ugyanazon állomáson összezővő huzalvonaloknak a kéznél levő készülékekhez alkalmazott a különböző czélokra megfelelő összeköttetéséről és elkülönítéséről szóló tan (Schemalehre.)
4. A hivatalos utasítás (Dienst-Anweisung.)
5. Az európai összes távirai vonal egybekötése ismerete (Geografia.)
6. Gyakorlati távirás, vagy a sürgöny továbbítás és a sürgönyezésnél használt jegyek olvasása.

Felvételnek a tanfolyamra azon 18 évet már betöltött, de a 30 évet még túl nem haladt, hivatalviselésre alkalmas és egészséges testalkatú ifjak, kik legalább 6 gymnasialis, vagy reáltanodai vagy más ezeknek megfelelő iskolai osztályt végeztek; jó írásk van, legalább magyarul és németül tudnak. A honban előforduló többi előnyvel közül egynek vagy többnek, valamint a francia és olasz nyelveknek tudása a más tekintetben egyenlővel szemben az alkalmazásnál előnyül számíthatik be.

A tanfolyamra csak azok vétetnek fel, kik a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magyar kir. minisztérium távirai szakosztályához legfeljebb folyó évi decz. 20-ig az előbb említett tulajdonságokról tanúsító bizonyítványokkal ellátott kérelmet nyújtanak be, és pedig azok, kik már valamely hivatalnál alkalmazva vannak, illető előjárójuk útján.

A felvételkor minden tanonc köteles 8 frtot o. é. lefizetni, s azért megkapja az európai távirahálózatnak egy térképét s a szolgálati utasításnak egy nyomtatott példányát.

A tanfolyam végeztével a tanoncok meg fognak vizsgáltatni, letett vizsgájokról képzettségüket tanúsító bizonyítványt nyerni s az alkalmasak szorgalmuk, képzettségük és nyelvismeretükhöz képest érdemsorozatuk rendében az időnként üresedésbe jövő állomásokra magyar kir. távirászkul alkalmaztatni.

Pesten, 1867 nov. hó 28-kán.

A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magyar királyi minisztériumtól.

KÜLFÖLD.

FRANCIAORSZÁG. Páris, dec. 3. A senatus tegnapi ülésében, Moustier kijelentette: Róma megszállása csak ideiglenes; a francia kormány a pápa érdekei mellett Olaszország egységével is gondol. A kormány nem hiszi, hogy az olasz egység felbomlani készül és hogy Róma Olaszország

egységesítésére szükséges volna. A kormány úgy látja, hogy a pápa megfér majd Olaszországgal, de nem a Mazzini, Garibaldi és Rattazzi Itáliájával, hanem Uj-Olaszországgal. A pápa beleegyezett a conferentia tartásba s ígérte, hogy meghatalmazottat küld majd mindenki jogainak érvényesítésére.

Favre kifejté a római kérdésre vonatkozólag benyújtott interpellációt. — Favre nem engedi meg, hogy a kormány a szerződés annyi megszegése után is kénytelen magát kötelezettség tartani a szeptemberi egyezmény által. Meg van győződve, hogy a conferentia csak agyrem, ha ugyan létrejön, mert annak csak a pápa lealacsonyítása lenne következménye. Beszédét a következő szavakkal végzi: A kormány szétépítette az államtanács által az encyclicát, de összeszedte foszlányait, hogy a Chassepot-fegyverek számára belőlük fojtást készítsen. A mai „Mouiteur“ egy római távirata szerint Faillly tbk törzskarával együtt tegnap véglegesen elutazott Rómából, s Civita-Vecchiába ment.

OLASZORSZÁG. A „Liberté“ egyik levelezője közlelbbi értesítést tud azon válaszárol, melyet az olasz kormány a conferentia meghívására Párisba küldött. A válasz nov. 19-én kelt s tagadja, hogy az európai hatalmak beavatkozása szükséges a felforgó kérdés megoldására. Mindenért Rómát terheli a felelősség — ugymond — nem Olaszországot.

Róma valóságos tűzhelye minden celszövénynék, fondorlatnak és reactionáriusi összeesküvésnek, nem egyedül Olaszország, hanem Európa előhaldása ellen. Egy bajdani uralkodó család tagja részt vett a mentanai csatában. A császári trónbeszéd egyebiránt sokban enyhítette Olaszország aggodalmait, s a florenzi kabinet kész megjelenni az értekezleten, ha annak megnyitása előtt a francia csapatok kitűrik az egyházi területet.

Ez az egyedüli eszköz arra, hogy a discussiók függetlenül és szabadon tartathassanak. — Olaszország abbeli határozatait azonban, miután Moustier nem volt még azon helyzetben, hogy valamely ígéreteket tehetett volna, sem Berlinben, sem Londonban, sem pedig Pétervártól nem tekintik végleges határozatoknak.

A „Reform“-nak írják Speziából: Garibaldi-nak Caprerába való visszatérését két föltételhez köthették. Először, hogy jövő évi március hó előtt nem hagyja el Caprerát, másodsor, hogy ha elle-ne a per csakugyan megkezdtenék, a felhívásra meg fog jelenni.

Ugyanazon lap szerint azonban a sokat emlegetett perből semmi sem lesz. Viktor Emánuel valamely amnestia felét bocsát ki, s azzal épp úgy, mint Aspromonte után, vége lesz az ügynek.

Az olasz-porosz viszonyt meglehetősen világossággal jellemzi, ha való azon tudósítás, mely szerint 120,000 hátultöltő gyűjtis fegyvert adott át Poroszország Olaszországnak. Ezen kívül még újabb 30,000 fegyver szállításáról van szó, melyeket szintén hitelbe szállított volna Poroszország az olasz hadsereg részére.

KELETI DOLGOK. A „Wiener Ztg.“ utóbbi száma a következő hivatalos nyilatkozatot tartalmazza: „Egy itteni esti lap igen csodás leleplezéseket közöl, általa egyebiránt közlelbből ki nem jelölt sz.-pétervári lapokból, a melyek szerint a Szerbiában történt hadkészlételek és agitációk az annexióra irányított ausztriai törekvéseknek volna-nak következményei. Az ily hírek terjesztése, bármennyire badarság is különben, érthető; de a mit nem értünk az, hogy ama bécsi lap azok terjesztésére alázza magát.“

Ez az orosz lapok által többször említett tervekre vonatkozik, mely szerint Ausztria Hercegovinát és Bosniát bekebelezni törekednek, s mely tudósításokkal szemben az „A. Allg. Ztg.“ a bécsi kabinet politikájáról azt írja, hogy „Ausztriának szilárd határozata a be nem avatkozás elvének követése és a szigorú semlegesség; és csupán arra fog szorítkozni, hogy saját határaitra vigyázzon.“

ANGOLORSZÁG. London, nov. 30. Az alsóház tegnapi ülésében Stanley lord Barrow interpellációjára azt válaszolja, hogy az illésszak kezdetén közölte Anglia választát a conferentia-ba való meghívására, s ezen válasz eddigelé a legcsekélyebb módosulást sem szenvedte. Hartcastle interpellációjára Stanley azt válaszolta, hogy Angolország drezdai követtségének meg kellett szűnnie, mert Szászország belépett az északi szövetségbe. Az angol alattvalók kedvéért ott egy ügyvezető marad. Vause interpellációjára felelve azt mondja Stanley, hogy tudomása van arról, miszerint Görögország több angol hajót vásárol. Ez jogában áll, minthogy nem veszen részt a háborúban. Anglia tiltakozott volna, ha Görögországban Törökország irányában harezias szándékokat gyanítana.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Királyné ő Felsége lebetegedését Budán fogja tartani, valószínűleg aprilisban.

— Haynald Lajos kalocsai érsek ő exlja a szászrégeni főelemi iskolának 200 o. é. frtot utalványozott urbéri kötvényeknek.

— A Deák-körnek Pesten e hó 4-én érdekes gyűlése volt. Szóba jött a dohány egyszárazság, a sövény, a szeszfüzésre vetett, egy a fogyasztási és örökösödési-adó. Mindezekre nézt bizott-

mány kiküldetése javaslatot, oly terv kidolgozására, mely a kincstár megkárosítása nélkül legkevesebb zaklatással járjon.

— Azon a „Hon“ által hozott tudósítást, hogy az ő Felsége elnöklése alatt tartott miniszteri tanácsban 15,000 emberből álló honvédsapart felállítását határozottat volt, a legbiztosabb közlemények főtájtán „Wiener Abendpost“ teljesen alaptalannak nyilvánítja.

— Városunk új pénztézete, a keletkező takarékpénztár tegnapelőtt s folytatlagosan tegnap tartá alakító közgyűlést. Elnöknek b. Bánffü Albert az eddigi alapító bizottmány elnöke kiáltván ki, a gyűlést egy igen szép beszéddel nyitotta meg, mire az érdekes titkári jelentés s ezután az alapszabályok feletti vita következett, mi a tegnapi gyűlésre is átjött. Alkalmilag úgy az elnöki beszédet, mint a titkári jelentést közölni fogjuk.

— Olvastuk volt a „M. P.“-ban, hogy Beldi Gergely oláhországi consullá fog kineveztetni; miután rá csakhamar az „Unio“ is közölte, bona fide átvettük. Pesti lapokból kiderül azonban, hogy az egész hírnek mi alapja sincs.

— Kinevezések. Takács János a kolozsvári főtanoda igazgató-tanára, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztériumból osztálytanácsossá; Nyíry József a közlekedési minisztériumból osztálytanácsossá, Marsowszky Gyula és Záhorzky Kálmán ugyanazon minisztériumból titkárokká; továbbá: Cserdy János és Bárdosi János a felmentett Román György és Kajetan Miklós helyébe az erd. kir. táblához ülnökké kinevezettek.

— A városi képviselőtestület mult számunkban már említett gyűlésén a főkapitány lemondását visszavonta. Szóba jött a borárulás kérdése is, minek eldöntése azonban a jövő gyűlésnek hagyatott fenn.

— A képviselőház tegnapelőtti ülésében részletekben is elfogadottat a quota iránti törvényjavaslat.

— Ifj. Kossuth Lajosnak helybeli választóihoz Susából, nov. 24-ről intézett hosszú levélét egész terjedelmében közli a „M. Ujság“, melynek az egyik példányt küldte, s melyben, mint még említők, kijelenti, hogy teljesen osztván atyja elveit, a képviselőiséget nem fogadja el.

— Ma lesz Szépné Mátrai Laura általunk már említett jutalomjátéka. Felhívjuk rá a színház látogató közönség figyelmét.

— Marosszékre kebelezett Szabéd községének évenként két, április 17. és oct. 7-kén tartandó országos vásár engedélyeztetett. Az engedély csak öt évre: 1872-ig terjed.

— Matkovich, Giacich és Radich fumei polgárokból alakult küldöttség király ő Felségénél és Andrássy gróf miniszterelnökénél tisztegett. Ő Felsége kiváló kegyességgel fogadta a deputációt. — A miniszterelnöknek a küldöttség a magyar tengerparti város bizalmának és ragaszkodásának a kormány iránt adott kifejezést.

— A világtalan Tancsics Mihály a soroksári fiatalagot magyar nyelvre oktatja. E végéből a városháza egyik szobáját adták rendelkezésére, s egy csonka honvédet, a ki vezeti.

— Mint a „Ll.“-nak Zágárból, folyó hó 2-ről távirják, az éppen most beveződött katonai értekezlet, munkálataiban, a katonai határőrvidéken levő zsidók jószágyszerzési képességének föltétlen megengedése mellett nyilatkozott.

— A helybeli jogakademián már megkezdődött a gyorsírszat tanítása. Tanidő délután 2-től 3-ig; hetenkint háromszor. Mint halljuk, eddig mintegy 40-en jelentkeztek.

— A m.-vásárhelyi követjelöltség elfogadására, mint onnan írják, eddig csak Wessely K. szolgáltattott fel, bár a közsábir 12 nevet is penget.

Az első esküdtszéki tárgyalás Pesten, e hó 2-kán tartatott. Vádolt Seregi Józsa volt, ki a vád szerint a „M. Ujság“-ban becselendő kiféjezéseket használt. A tárgyalás eredménye, vádolt felmentése lett.

— Olaszországban azon hír terjedt el, hogy a pápa veszélyesen beteg.

— (Necrolog.) Szakolczai Baternai Hermina, a maga, s gyermekei: Ilka, férjezett Simon Lajosné; Gyula és neje Sándor Mária; Blanka, Joanna és Gábor, több unokái, ugyszintén szeretett testvére Vajda Agnes, férjezett Miske Istvánné és számos rokonok nevében fájdalmas szívvel jelenti forrón szeretett férjének, édes atyjának, illetőleg nagytatyjának és testvéreinek, Belső-Szolnokmegye volt főerdőse Vajda Ferencznek, élete 63-ik, boldog házasságuk 32-dik évében, november 24-én vízkórás következtében történt gyászos kimúltát. Életünk sorvasztó fájdalmát között egy sincs oly szívzaggató esemény, mint a halál által okozott vesztés; midőn hideg tetemeit környezük annak, kinek élete földi küzdelmeink legyőzésére, reánk nézve nélkülözhetlen volt. Egy ily, minket boldogító családtag, gyöngéden szerető hű férjnek, önfeláldozó édes atyának, jó testvérenek, valóban egy nemes lelkű barátnak, s önzetlen jelleméről ismerősei előtt kedves embernek gyászavatálára hullatjuk szívünk mélyéből fakadó forró könnyeinket. Az örök világosság fényszedjék neki! — Dézsen, november 27-kén, 1867.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez: „Babszem Jankó“ mellény-naptára 1868-ra.“

Szerkesztik: Spiczényi Árpád és Pizsi Palkó; ára 2 piczula. Nyomtatta Emich Gusztáv.

— Ajánljuk olvasóink figyelmébe a következő érdekes irodalmi újdonságot: „A forradalom költészeté,“ költemények s közlemények az 1848/9-i szabadságharc idejéből. Szerkeszti: Áldor Imre. Czélja feltüntetni milyen volt költészetünk amaz izgalmas napokban; továbbá mikint hatottak egymásra: a napi események a költői produktivitásra, az így támadt költemények pedig azok fejlődésére. Mint irodalomtörténeti érdekű gyűjtemény figyelemreméltó. Kiadta Heckenast G. 358 lap. Csinos kiadás.

* Fénylő Henrik úr a magyar czimerről az „Unio“ közlelbbi számaiban érdekes czimertani értekezést irt. „Az erdélyi részek — ugymond — semmiképpen se lehetnek egy rangu társország Magyarországgal, ennélfogva Magyarország és Erdély czimerét egymás mellé tenni a czimertan minden szabályai ellen van.“ Az erdélyi részekben az unio után egyedül jogosult czimer a magyar czimer, ám ha mégis a történelmi emléket is fenn akarjuk tartani, tegyünk a magyar czimer középre egy kis külön czimertáblát és erre Erdély czimerét, ez aztán czimertanilag azt fogja jelölni: A nagy Magyarország erdélyi részei.“ Az ily czimer használata a nemzetiségeket sem sértené, mert az erdélyi czimer nem nemzetiségek, hanem országrészek czimereiből alakult.

— Figyelmeztetnek az iparos-olvasóegylet tagjai s a t. ez. közönség, hogy a jövő vasárnap, azaz: f. hó 8 kán délután 3 órakor egy-let tag Szabó Károly úr az ipar tárgyában az egy-let szállásán [terjedelmes értekezletet fog tartani, mire a tisztelt egyleti tagok és a nagyérdemű közönség szívesen elvártnak. Az iparos-olvasóegylet elnökgazgatótsága. Tömösvári Miklós, egyleti elnök. Czákó József, egyleti jegyző.

— Chorinsky grófné megmérgezéséről a következő újabb hírek érkeztek: Az „Allg. Ztg.“ jelenti, hogy azt, miszerint a grófné kéksavval mérgeztetett meg, a Buchner tanár által eszközölt vegyészti vizsgálat teljesen kideríté. E vegyésznek sikerült a mérget nem csak a gyomorban nagy mennyiségben, hanem még ötöd napra a vérében is előmutatni. Az elfogott Ebergényi Julia multjából a bécsi lapok tömördek állítólagos dolgot közölnek, s úgy látszik, hogy a hirgyártás mesterségét ez esetben nem sok scrupulussal tük. A legapróbb részletekben beszélnek el az Ebergényi Julia és a fiatal gróf Chorinsky között létezett viszonyt, el azt, hogy a nő családjától egészen elválva élt, s csak olykor látogató meg egyik testvére, hogy a gróftól véghetetlen szeretet, töle pénzségélyt soha sem fogadott el stb. Másrészt az elhunyt grófnőről a következő adatokat találjuk: Családi neve: Ledske, igénytelen polgári családból származott, s már korán a szinpadra lépett. Ott nem annyira nagy tehetsége, mint feddhetlen jelleme által tűnt ki. A gróf, mint említettük, Rómában ismerkedett meg vele, s ott az igénytelen polgári leány oly hatással volt rá, hogy szüleinek ellenére is nőül vette. A mint azonban nejevel gróf Chorinskyék házában megjelent, neje a szülők tetszését is rövid idő alatt annyira megnyerte, hogy azok örvendtek fiók választása felett. De e boldogság nem sokáig tartott. A mint a fiatal gróf a rendkívül szép Ebergényi kisasszonyt — kit közbevetőleg mondva, hibásan neveznek bárónőnek — megismerte, neje iránt egészen meghidegült. A nő most maga indítványozta, hogy váljanak el, s Münchenbe ment, hol az öreg gróf Chorinsky tisztességes évpénzt rendelt számára, melyből szerény polgári körben élt. Annyi bizonyos, hogy megret vetett életének, de bebizonyítva semmi sincs, s az önmegvétel lehetősége sincs kizárva. — Gróf Chorinsky az alsó-ausztriai helytartó, a bécsi urakháza tagja, a tudvalevő per miatt, mindkét állásáról való fölmentését kérte. Lemondása még nem fogadtatott el. Gróf Chorinsky Victor, a fogva levő Chorinsky testvére, ki a bécsi államügyészségnél volt alkalmazva, hivataláról lemondott. Münchenből pedig az a hír érkezett, hogy az ott fogva levő Chorinsky a fogságban megörlt.

KÖZGAZDASÁG.

Ekeverseny Kolozsvárt.

(October 9 kén, 1867.)

Az erdélyi gazdasági-egylet választmányának f. év aug. 21-kén tartott ülésében az october 9-ére kitűzött ekeverseny sikeres megtarthatása végett, a legjobb ekek díjazására megkivántató s az egylet kimerült pénztára által nem fedezhető díjakba Szentgyörgyi József tagtárs búg közbenjárása folytán következő ügybarátok járultak magánadakozással, u. m. Tisza László 1 arany, Zeyk József 1 arany, Huszár Sándor 1 arany, Bányai Vitalis 1 tallér, Tauffer János 1 frt, Veress Ferencz 1 tallér, Fülel István 1 tallér, Folly Mihály 1 frt, Korbuly Bogdán 2 frt, Gámán Zsigmond 1 frt, Tompa Károly 1 tallér, Victória bizt. társaság 5 frt, Papp József 1 frt, Szilvási Miklós 3 frt, Wagner Frigyes 1 frt, Dietrich Samuel 1 arany, Lönhardt Ferencz 1 ar., Schütz József 1 ft, olvashatlan 1 frt, Makoldi Sándor.

*) Ajánljuk különösen az erd. kir. pénzügyigazgatóság figyelmébe, mely Erdélyt leginkább elárasztá helytelen czimertáblákkal.

muel 1 ft, Korbuly Gergely 1 ar., id. Hintz 2 ft, Mózsa József 1 ft, Biasini Domokos 2 ft, Simon Elek 1 tallér, Groisz Nándor 2 ft, Kirmayer Károty 1 ft, olvashatlan 1 ft, ifj. Thoroczkai Sándor 3 ft, Rucsa János 2 ft, Bartha 1 ft, Szász Gerő 1 ft, Kegyesrendiek 2 ft, Bogyó Alajos 1 ft, Minoritaház 1 ft, Tamási János 1 tallér, Pataki Sándor 1 ft, Kolozsvár városa 10 forint, Szentkirályi Zsigmond 1 ft, Csizsár Samu 1 ft, Filep Samu 1 ft, Kiss Sándor 2 ft, Mikó Lőrincz 2 ft, Groisz Gusztáv 2 ft, Macskási Sámuel 1 ft, Rignát József 1 ft, Pataki István 1 ft, Nagy Dániel 50 kr. Összesen: 6 darab arany, 6 darab tallér, 61 forint 50 krajczár.

Az ekeverseny f. év oct. 9-én meg is tartott, hogy minő eredménnyel? arra nézve legbiztosabb felvilágosítást nyújt a bizottsági jelentés, mely itt következik:

„Tisztelt gazdasági-egyleti választmány!

A folyó évi aug. 21-én tartott választmányi ülésből elrendelt ekeverseny, a mai alólti napon megtartatván, a f. évi szept. 4-ől kapott megbízásunk folytán, következőkben van szerencsénk a tisztelt választmányt arról értesíteni:

Kiállott a versenyre mindössze hét eke, és pedig:

1. Kilin Mihály, kolozsvári földész, saját készítésű, egyszerű kerülő faekéje.
2. Aranyosszéki kövendi földész Fejér János egyszerű, saját kerülő faekéje.
3. Háromszéki alsó-csernátói Végh Ábrahám saját kovácsolt kerülő vasekéje.
4. Ismert gépészünk Rajka Péter 38°9' számú kerülő vasekéje.
5. Ugyancsak töle a 36°8' számú ker. vaseke.
6. T. Szentgyörgyi úrnak egy Bécs mellől való kerülő vasekéje. És
7. Rajka Péternek vas-váltó-ekéje.

Bizottmányunk a kijelölt versenyterén — mely a temető feletti keménykőtestű, fekete, agyagos gyeplő volt — megjelenvén, mindenek ekét külön-külön, annak járását, szerkezetét s az általa végzett munka minőségét beható vizsgálat alá vette, s úgy találta, hogy

a) a Kilin Mihály, kolozsvári földész, egyszerű, kerülő faekéje, a versenyre kiállított ekék közt a legjelesebb; 5 1/2" mély és 9" széles barázdát vágott, négy gyenge tehénrel, 5 mázsa vonóerővel; a barázdát jól és egyenlően fordította; barázdájának oldala csaknem függőleges, s habár a feneke nem elég tiszta, s ezen eke kevéssé orrolt is, mégis gyönyörű munkát teljesített; szerkezeté a szokásos, egyszerű és szilárd és könnyen kezelhető. Ára találgatással együtt 16 frt. o. ért. Bizottmányunk ezen ekének az első osztálybeli első jutalmat — 4 aranyat — ítélte.

b) A kövendi Fejér János, szokásos, egyszerű kerülő faekéje kevéssel állott hátrább a Kilin Mihályénál, a mennyiben 5 mázsa vonóerővel 9" széles s 5" mély barázdát vágott, jobban orrolt, a barázdá oldala nem függőleges, hanem egészen dől, különben kielégítőleg fordított, a barázdá fenekeit tisztán hagyta s elég kielégítő munkát teljesített. Ez is könnyen kezelhető, szerkezeté egyszerű és szilárd. Ára találgatással együtt 16 frt. o. ért. Műtán versenyző oly kevés és díja érdemes még kevesebb volt, a bizottmány rendelkezésére pedig több díj állott, mint a mennyit kioszthatott, a mellett ezen eke az első jutalmazotthoz mérve nagyobb díjt érdemelt, mint az első osztálybeli eke második díja, ezen eke 3 arannyal jutalmaztatott.

c) Rajka Péter 36°8' számú, kerülő vasekéje 5" mély s 8" széles barázdát vágott 5 1/2 mázsa vonóerővel, kielégítőleg fordít, barázdá oldala függőleges, feneke vizarányos, tiszta, nem orrolt; szerkezeté szilárd. Ára 36 frt. o. ért. Ezt bizottmányunk az első osztálybeli másodrendű díjjal — egy arannyal — jutalmazta. — A mi illeti

d) a Végh Ábrahám kerülő vasekéjét: ez 4 3/4 mázsa vonóerővel 4" mély s 8 1/2" széles barázdát vágott; hanem fordítása rossz, szántása nem tiszta; folytonosan zökög s egy szarvánál fogva alig lehet a földben tartani, orrolt és a barázdát árkolja. Nem a mi gazdáinknak való; ára 26 frt. o. é.

e) Rajka Péter úr 38°9' számú, kerülő vasekéje 6 1/4 col mély és 12 col széles barázdát vágott 6 3/4 mázsa vonóerővel; a barázdá oldala

függőleges, feneke vizarányos, de hullat, s ezért a arázdát nem hagyja tisztán; rosszul fordít, a miknek oka az is, hogy a kormánylemez a barázdá mélységéhez arányosítva igen kurt, — a húzóerőnek a gerendelyre lett hibás alkalmazása miatt nehezen kormányozható. Ára 38 frt. o. é.

f) T. Szentgyörgyi úr ekéje 6" mély 9" széles barázdát vágott 5 3/4 mázsa vonóerővel; a barázdá oldala függőleges, feneke vizarányos; de a fordítás rossz, egyenlően, orrolt s a folytonos hánycódás miatt az eke szarva alig tartható.

A mi végre a váltóekét illeti: ilyen volt

g) a Rajka Péter úr által kiállított egyetlen váltó-vaseke; ez 4 1/2" mélységre 8" széles barázdát vágott 5 1/2 mázsa vonóerővel; a vágott barázdá oldala függőleges, mint váltóke kielégítőleg borít és roncsol; az eke szerkezeté szilárd, váltása és kezelése könnyű. Ára 38 frt. o. é. Bizottmányunk ennek oda ítélte a váltóekére kitűzött első jutalmat, az öt aranyat.

Ennyi, tisztelt választmány, a verseny eredménye. Különben nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a közönség gazda és nem-gazda része nagy érdeklődéssel viseltetett ezen verseny iránt, s képviselve volt a versenyen minden osztály; tehát résztvett nagy, de versenyző kevés volt; s különösen sajnosan nélkülöztük a versenynél a practicus Berecki Sándornak bejelentett, de meg nem jelent váltóekéjét; mert hegyes, völgyes szántóföldeinknél nagy fontossággal bíró feladat kell hogy jusson a jó szerkezetű váltóekéknek. — Tisztelettel lévén, Kolozsvárt, nov. 9-én, 1867.

A tisztelt választmányának kész szolgálja:

Berde Áron, Demeter Károly,
bizottsági tag, bizottmányi jegyző.

Gabonaár Kolozsvárt Dec. 5-én 1867.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 20 kr. Elejybúza 3 frt 14 kr. Rozs 2 frt 70 kr. Árpa 1 frt 90 kr. Zab 1 frt 36 kr. Törökbuza 2 frt 24 kr. Pityóka — frt 90 kr. Marhabús fontja belváros 16, külvárosban 15 kr.

— B. Hunyad piaci árjegyzéke dec. 3-ól 1867. a következő: ausztriai mérő. Tisztabúza 4 frt 20 kr. Elejybúza 3 frt 40 kr. Rozs 3 frt — kr. Zab 1 frt 50 kr. Árpa 1 frt 75 kr. Alakor 1 frt 25 kr. Borsó 2 frt 60 kr. Paszuly 3 frt — kr. Kukurica 2 frt 55 kr. Lenese 2 frt 80 kr. Marhabús fontja 14 kr. Jubbús 10 kr. Sertésbús 20 kr. Ó-szalonna 48 kr. Új szalonna 40 kr.

UJ POSTA.

— A konferenciára vonatkozó hírek most sem nyujtanak kellő világot. Egy rész folyvást kételkedik, míg a másik összestülése napját is megjeleli, s az e hó 23-dika lenne.

— A pétervári közlönyök horvátországi tudósításai szerint, ott a hivatalos körökben átalános azon hír, hogy Törökországgal ajövő évben actióra kerül a dolog. De e tények ellenében Szerbia nem marad tétlen, miután a kragujeváci arsenalban éjjel nappal dolgoznak a hadsereg felszerelésén. S a szkupatina is, azért emel fel oly rég óta most először az adót, hogy a többlettel a nemzeti katonaságot a táborzásra képesítse. Ezenfőlül írják, hogy Kragujevába két montenegrói úgynök érkezett, kik a szerb kormányt biztosíták, miszerint Montenegró kész a felszereléshez járulni, s háboru esetében Szerbiához csatlakozni. „Ha Bécsben, folytatják tovább a pétervári közlönyök, megkísértenék valóban a török szláv tartományok annexióját, úgy felesleges kinyilatkoztatni, melyik oldalon fognak állani Orosz- és Görögország, valamint az összes délszláv népek.”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Dec. 6-kán: 5% Metaliques 100 frt 57.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 59.25. Kamat 58.80. 1860. Kölcsön 66.10. Bankrészvény 823.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 680.—. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 122.80. Ezüst 120.25. Cs. királyi arany 5.81.

Dec. 5-én: Földtehermentesi kötvény Magyarországi 71.25. Erdélyi 65.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

ASZLÁN és HUGO

divat-szövet kereskedése

Kolozsvárt: plébánia szöglet 169-ik szám.

Mély tisztelettel, ajánlja a n. é. t. cz. közönségnek gazdagon berendezett

női- és férfi divat árak raktárát:

Melyben találhatók megkülönböztetett olcsó árban több ezer rőfre menő női ruha szövetek, schwálók, nagy kendők, mindenféle női lábbelik és finom kesztyűk, fekete és színes selyem ruha kelmék, sat.

Férfi öltözékekre való, a legújabb divat szerinti, gypaju-szövetek, s melyekből egész rendbéli öltözetek jutányos áron kiállítása föl vállaltatik.

Ezekonkívül minden mi szakmánkhöz tartozik a legjutányosab árban és legszebb választékban.

De különös figyelmébe ajánljuk a n. é. t. cz. közönségnek a legújabb divatu

női felső öltöny raktárunkat

melyek üzletünkben, nagy választékban és rendkívüli olcsó árban találhatók.

Valamint eddig úgy ezutánra is főtörekvésünk leend, a bennünk helyezett bizalmat és elismerést árunk jutányossága és pontos kiszolgálása által megérdemelni és fentartani.

mély tisztelettel
ASZLÁN és HUGO

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és a legpontosabban teljesítetnek, és kívánatra minták is küldetnek.

Hálás köszönet!

nagy érdemű pártfogóimnak, minden üzlet-barátomnak s a thea kedvelőknek!

A mult télen a tordautczában 11. sz. alatt a piarista templom mellett nyitott

thea-, rum-, liqueur- s borkereskedésem

iránt tanusított pártolásért meleg hálára vagyok kötelezve a n. é. t. cz. közönség iránt s egyuttal ösztönözve érzem magamat valódi chinai- és orosz thea, (legjobb minőségű és nagy választékú) valódi jamaikai rum, arak, valódi angol puncsessenzia, franciaia cognac és franciaia pálinka, (Franzbrantwein), franciaia és hollandiai liqueur, bel- és külföldi bor, valamint az erdélyi pincze-egylet helyiségeiből került hires rizling, valódi orosz szamovár, mosdótál, pököl-láda, gyertyatartó és valódi török puliszka (szultán kenyér) és török pipa ugy minden e szakmába vágó áru-raktáromat tetemesen megnagyitni.

Előnyös és készpénz-bevásárlás következtében képes vagyok tehát dacára a növekedő áraknak a t. cz. közönségnek jót és jutányosan szolgálni.

Megrendeléseket mindig pontosan teljesítek.

Áruk minden időben, még éjjel is kaphatók.

A n. é. t. cz. közönség számos látogatásáért esedezve maradtam teljes tisztelettel.

ASPIS SAMUEL.

Bátorkodom továbbá nemcsak közönséges, hanem kitűnő asztali ecsetemre (valódi bor-, citrom- és növényeczet) figyelmzettetni, s végül jól rendezett

OLAJFESTVÉNY BIZOMÁNYI-RAKTÁROMAT

a nagyérdemű tisztelt című közönségnek ajánlani.

(334)

BOSKOWITZ A.

optikai és diszárú raktára

a gróf Rhédei-féle házban alatt a nagy kávéház mellett

KOLOZSVÁRT AJÁNLJA:

Kettős nézőcsöveit (Operngucker) . . . 5 frtől 100 frtig.

Távesöveit . . . 4 frtől 70 frtig.

Öresiptetőit (Zwiker) . . . 1 frtől feléle.

Fényképeit a legnagyobb választékban 10 krtól 20 és 40 krig. Különböző urak és asszonyok számára való fényűzési czikkeit a legjutányosb árakban.

Mindenféle mérnöki és rajz eszközeit és czirkalmait.

A cs. kir. katonatisztek és hivatalnok urak kaphatnak nézőcsöveket havonkénti részlet fizetés mellett.

Megrendelések mindenhol elküldetnek postai utánvét, vagy az érték előrei letétele mellett s a nem alkalmas tárgyak visszacséréltetnek.

Tudósításul! utánzások és vizuálések kiküldése véget semifele újabb tárgyakat sem a kirakatba nem teszek, sem pedig az eladás előtt próbául ki nem kölcsönözök.

Van szerencsém tudatni, hogy Unió-gyertya és Szappan nevezet alatt e ns. városban egy

Gyertya- és Szappangyárt

telepítettem.

Ezen vállalatnál főtörekvésem volt, hogy a gyertyák lehetőségig tisztított fagyuból készíttessenek és tiszta fehér szín, keménység, szagtalan-ság, égés tartamára, úgy olcsóságra nézve az eddigi készítményeket felülmulják.

Azon reményt táplálom, hogy gyártmányom minősége és jósága által a t. közönség nagyrabecsült pártfogását kiérdemlendem.

(380) (3—3) Hutfiesz Károly.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

kapható:

GSEMEGÉR

kisebb gyermekek számára;

melyekkel családok, házi- és elemi tanítókak kedvesedik

GÁSPÁR JÁNOS

nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató.

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegevel bővített ket-tős kiadás; névszerint: egyik íróvelinre nyomott diszkidás 2 gyönyörű színezett, 2 könyomású és 23 fametszésű képpel.

20 1/2 nyolczadrét iv, diszes borítékú keménykötésben 2 frt 60 kr. másik szép fehér papírú népies, iskolai kiadás, 2 fekete könyomású képpel. 20 nyolczadrét iv, csinos borítékú kemény kötésben csak 1 forint.

LAJOS bácsi notája!

Kossuth Induló, énekre—

Zongora kísérettel.

Szövegét írta Kunsági.

Zenére alkalmazá Németh János. Ára 80 kr.

Dózsa Elek igen jól talált arczképe.

Ára 50 kr. Aranyozott kerethen 1 frt.

Irodai fali naptár

Ára 30 kr. o. é.

Finom izlésűeknek.

Egyenesen Hollandból, Franciaországból és a francia gyarmatokból hozott liqueurek: Chartreuse, Crème de thè, Crème de Moca, Cacao et de banille.

Legfinomabb ó jamaikai-rum, arrac, cognac, egyenesen Angolországon keresztül hozott chinai-theak, új aratás, melyek közt a legjobb és legerősebb vegyítések; bécsi fontja 2 frtől 10 frtig.

Piros Bordeaux-puncs, legfinomabb düsseldorfi puncs-essen-czia. Legfinomabb és legerősebb, tiszta izü pörgötlen kávé-raktár, bécsi fontja 60, 65, 70, 96 kr.

Ceylon kávé 75 — 85 kron különösen ajánlható.

Pompás gőz-gyümölcs, mely a párisi kiállításon dícséretes megemléstben részesült.

Árjegyzékek ingyen és bérmentesen. Megrendelések pontosan utánvételt mellett.

30 font kávé, vagy más 10 font és többet érő megrendelésnél az elküldés ingyen. (383) 7/12 (1—12)

Czim: Simon Granichstaedens Thee-Rum-Depot in Wien, Graben, Trattnerhof, im Durchgange rechts.

(382) (2—3)

ELADÓ HÁZ és ZONGORA.

Kolozsvárt belmagyarutczában 427. szám alatti ház, s ugyanott egy jó Zongora eladó. Értekezhetni Párisutczában ügyvéd Sebe Sámuellel.

(384) (1—3)

Wenedikt A. Albert

kiadásában Bécsben épen most jelent meg: Geschichtliche, politische und topografisch-statistische

Beschreibung

aus junger Zeit

von

Bosnien

nebst

Türkisch-Croatien,

Herzegovina und Rascien.

THOMMEL G. száradóstól.

Bécs, 1867. füz. 2 fl. bérmentes elküldéssel postán akárhova 2 fl. 60 kr.

Postai utánvételt mellett nem küldetik meg.

(286) 7/12 (11—12)

A 29-ik kiadásban megjelent következő kiténő műnek eredeti kiadása.

Der persönliche Schutz,

Laurentius-tól, orvosi tanácsadó némi betegségekben, nevezetesen erőtlenségi állapotokban. Vastag kötet 232 oldalal és 60 bonczatni képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst

garas = 2 frt 24 kr., minden nevezetes könyvkereskedésben folytonosan kapható.

Pesten Hartleben és társánál.

Ovatik ezen könyvek különféle nyilvánosan hirdetett — állítólag mesés számú kiadásban megjelent — mocskos kivonatától. Az eredeti kiadást Laurentius-tól kell kérni, s arra figyelni, hogy az a mellékelt bélyeggel legyen lepecsételve. Akkor megcsérélés nem fordulhat elő.

